

Irans ledning desperat

Splittringen i den iranska regimen växer sig allt större efter valet

Drygt tre månader efter det iranska presidentvalet växer klyftan i den islamiska republiken. Trots att den hårda repressionen tillfälligt har fått stopp på gatuprotesterna så fortsätter oppositionsledarna att uppmana det iranska folket till protester mot valfusket.

Ny kraftmätning väntas på fredag i samband med Jerusalem dagen.

ANALYS

Den iranska klyftan av Shora Esmailian

Efter en tids uppehåll har massrättegångarna i Iran åter startat. I måndags stod studentledaren Abdollah Momei tillsammans med fem andra studenter inför rätta, anklagade för uppvigling och för omstörtande verksamhet. Sedan valet den 12 juni och protesterna som följde har hittills omkring 150 personer ställts inför rätta, alla med liknande åtal.

Fler studenter jagas nu av polisen på landets universitet, som i förra veckan öppnade för terminen. Flera mullor kräver nu också att humaniora på universiteten ska "islamiseras" och att alla västerländska spår "suddas bort". Det talas till och med om en ny kulturrevolution på universiteten i stil med den som ägde rum i början av 1980-talet, beställd av dåvarande högsta ledaren Ayatollah Khomeini för att rensa ut den akademiska vänstern och upprätta tankemonopol. Regimens svar på revolten är klassiskt: repression sätts in i ännu större doser.

SAMTIDIGT BLIR DEN klyfta som uppenbarade sig inom det ledande skiktet i och med valet i juni allt djupare. De styrandes desperation kom i förra veckan till uttryck genom att Pasdaran – Irans revolutionsgardister – attackerade oppositionsledaren Mehdi Karroubis kontor och grep två högt uppsatta personer inom oppositionen. En av dem var Ali Reza Beheshti, son till den kända ayatollahn Mohammad Beheshti – en av Khomeinis närmaste män och central arkitekt i den islamiska republikens tillkomst. Han släpptes dock en dag senare.

Under razzian på Karroubis kontor beslagtogs säkerhetstjänstens dokument och datorer som Kar-

Den hårda repressionen från den iranska regimen har fått stopp på gatuprotesterna och nu har massrättegångarna åter startat. I måndags stod studentledaren Abdollah Momei inför rätta, tillsammans med fem andra studenter, anklagade för uppvigling och för omstörtande verksamhet.

roubi har använt i den kampanj han drivit sedan en tid. Han säger sig ha dokument som bevisar tortyr och våldtäkter i de iranska fängelserna sedan valet. Myndigheterna har hela tiden avvisat dessa anklagelser, och Karroubi anklagas nu av den ny tillsatta chefen för rättsväsendet för att ha fabricerat bevisen. Han ska också ha sagt att Karroubi inte har bevis nog: "Varför skulle han annars ha visat det för hela världen i stället för i rättsväsendet?"

MYCKET AV REPRESSIONEN står landets revolutionsgardister för. Situationen börjar allt mer likna ett militärt undantagstillstånd. En av de som öppet påpekat detta är Karroubis nära medarbetare och före detta borgmästaren av Teheran, Morteza Alviri. I tidningen Rooz varnade han nyligen för att det vilar en bomb "gömd i hjärtan tills den exploderar" och att om bomben "inte desarmeras kan den vara väldigt destruktiv och skadlig". Samma dag greps Alviri, innan artikeln publicerats.

Tillsammans med Basiji, regimen volontärmilis, har Pasdaran vuxit sig allt starkare under lan-

dets nuvarande högsta ledare Khameneis välsignelse. På grund av de senaste årens allt mer högljudna protester från landets arbetare, kvinnoaktivister och minoriteter, samt hoten från Israel och USA om en militär attack, har regimen sett till att ge Pasdaran utrymme att växa. Styrkan har utvecklats till något som liknar en stat i staten, och kopplar stadigt ett allt hårdare grepp om inrikespolitiken. Det är också i Pasdaran ledning – sedan generaler med sympatier för oppositionen avgått – som misstänksamheten är störst inför alla folkliga protestyttringar. Pasdaran bildades efter revolutionen 1979 i det uttalade syftet att slå ned andra, folkliga strömningar, däribland shora-rörelsen (se Arbetarens specialbilaga "Arbetarnas Iran").

Men Pasdaran gradvisa övertagande av

Ayatolla Khamenei.

Reformistledaren Mehdi Karroubi.

Reformistledaren Mir Hossein Mousavi.

statsapparaten under senare år, och än mer under de senaste månaderna, har samtidigt berövat den islamiska republiken en del av sin legitimitet. Med militariseringen alieneras de mer moderata krafterna från regimen, och klyftan i den växer. Khamenei gör dock, i sin roll som "högste ledare", allt för att överbrygga den och hålla ihop regimen. Således vände han sig till alla medlemmar i det iranska parlamentet Majles med uppmaningen att de skulle ena sig bakom Ahmadinejad och godkänna hans förslag till regering – vilket de också gjorde.

TROTS FÖRSÖKEN ATT skriva åt tumskruvorna låter sig inte reformistledarna tystas. Karroubi och Mir Hossein Mousavi fortsätter att uppmana människor att protestera mot valfusket.

Jerusalem dagen – en

dag regisserad av regimen till stöd för palestinier – infaller i år på fredag. Under de senaste åren har människor använt den gröna färgen för att visa sitt stöd för palestinska Hamas, men sedan valet i somras har grönt blivit proteströrelsens färg. Allt tyder nu på att demonstranter, iförda gröna plagg och med gröna fanor, kommer att ta tillfället att vrida de regisserade massdemonstrationerna till regimkritiska protester. Med den insikten har regimen för första gången försökt ställa in Jerusalem dagen.

I sitt senaste uttalande, inför den stundande Jerusalem dagen, skriver Mousavi: "Den iranska nationen kan inte sättas i fängelse och ingen kan fjättra friheten. [...] Vi ska segra".

DET ÅTERSTÅR ATT SE hur Pasdaran agerar på fredag, men om de båda oppositionsledarna Mousavi och Karroubi grips, vilket bland andra Khamenei har hotat med, kommer proteströrelsen att få ännu en anledning till att välla ut på gatorna. Som en av Arbetarens källor uttrycker det:

– För mycket blod har spillts för att människor ska ge upp.

shora.esmailian@arbetaren.se